

Bruselj, 13.3.2020
COM(2020) 113 final

2020/0043 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013, Uredbe (EU) št. 1301/2013 in Uredbe (EU) št. 508/2014 glede posebnih ukrepov za mobilizacijo naložb v zdravstvenih sistemih držav članic in v drugih sektorjih njihovih gospodarstev v odziv na izbruh COVID-19

[Naložbena pobuda v odziv na koronavirus]

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Kriza zaradi koronavirusa ali izbruha COVID-19 je nenadoma in dramatično prizadela države članice ter lahko zelo zaznamuje njihove družbe in gospodarstva. Ovira njihovo rast, saj se gospodarska dejavnost hitro zmanjšuje. To se lahko še poslabša zaradi likvidnostnih omejitev, saj imajo podjetja težave pri plačevanju svojih dobaviteljev in zaposlenih. Hkrati so potrebna dodatna javna sredstva za podporo zdravstvenim sistemom in drugim dejavnostim, ki so neposredno povezane z izbruhom bolezni.

To je povzročilo izredne razmere, ki jih je treba reševati s posebnimi ukrepi za podporo in zaščito gospodarstev, podjetij in delavcev v državah članicah. Potrebni so obsežni in hitri ukrepi, namenjeni zdravstvenim sistemom, da bodo ti lahko delovali pod velikim pritiskom, MSP, ki imajo pogosto manjši manevrski prostor, ter blaženju negativnih posledic na trgih dela in za druge ranljive dele gospodarstev. To je naloga celotne EU, ki zahteva, da se uporabijo vsa razpoložljiva sredstva na ravni EU in držav članic, da se odpravijo izzivi, povezani z izbruhom COVID-19, s kakršnimi se doslej še nismo soočili.

Komisija zato predlaga „naložbeno pobudo v odziv na koronavirus“, namenjeno spodbujanju naložb z mobilizacijo razpoložljivih denarnih rezerv v evropskih strukturnih in investicijskih skladih za takojšen boj proti krizi. Naložbe bodo velike in bodo hitro dosegle več kot 37 milijard EUR. V ta namen Komisija predlaga Evropskemu parlamentu in Svetu, naj sprostita približno 8 milijard EUR likvidnih sredstev za naložbe.

Da bi lahko hitro usmerili evropske javne naložbe v višini 37 milijard EUR v reševanje posledic krize zaradi koronavirusa Komisija predlaga, da se letos odreče obveznosti glede zahteve za povračilo neporabljenih zneskov predhodnega financiranja za Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad (ESS), Kohezijski sklad (KS) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) do zaključka programov.

Države članice zneske, ki se ne bodo izterjali leta 2020, porabijo za pospešitev naložb, povezanih z izbruhom COVID-19 v okviru ESRR in ESS, KS in ESPR. Glede na povprečno stopnjo sofinanciranja v državah članicah bo 8 milijard EUR lahko sprožilo sprostitev in uporabo približno 29 milijard EUR financiranja iz strukturnih skladov po EU.

Predlaga se, da ESRR po potrebi podpre financiranje obratnih sredstev v MSP kot začasni ukrep za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo. Finančni instrumenti, ki se financirajo iz skladov, bi prav tako kot začasni ukrep morali po potrebi zagotavljati podporo v obliki obratnih sredstev za MSP. Prednostne naložbe v okviru ESRR za krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij se bodo prilagodile tako, da bodo zajemale naložbe v proizvode in storitve, potrebne za krepitev zmogljivosti javnih zdravstvenih storitev za odzivanje na krize. Izdatki za operacije za krepitev zmogljivosti za odzivanje na krize bi morali biti upravičeni od 1. februarja 2020.

Kadar je treba zaradi tega programe spremeniti, predlog določa nebistvene spremembe, ki jih ni treba odobriti z odločitvijo Komisije. V predlogu je tudi jasno navedeno, da bodo izdatki za krepitev zmogljivosti za odzivanje na krize v vsakem primeru upravičeni od 1. februarja 2020. Čim bolj bi bilo treba izkoristiti možnosti za pospešitev izjave o izdatkih z uporabo novih oblik podpore, kakor so na voljo v skladu s členom 67 uredbe o skupnih določbah in ki so bile uvedene od leta 2018, npr. možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov.

Ustanovljena je bila projektna skupina za usklajevanje dela z državami članicami, opredelitev njihovih konkretnih potreb in pomoč državam članicam, da se zagotovi čim prejšnji začetek pretoka denarja.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

Predlaga se, da:

se na naslednji način spremeni uredba o ESRR (EU) št. 1301/2013:

- (1) v členu 3(1) se doda pododstavek, v katerem se pojasni, da lahko ESRR podpre financiranje obratnih sredstev v MSP, kadar je to potrebno kot začasni ukrep za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo;
- (2) člen 5(1)(b) iste uredbe se spremeni tako, da lahko prednostne naložbe v okviru ESRR za krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij zajemajo naložbe v proizvode in storitve, potrebne za krepitev zmogljivosti javnih zdravstvenih storitev za odzivanje na krize;

se na naslednji način spremeni Uredba (EU) št. 1303/2013 (uredba o skupnih določbah):

- (3) v členu 30 o spremembah programov se doda nov odstavek (5), ki določa nekatere spremembe, ki jih ni treba odobriti z odločitvijo Komisije; člen 96(10) se spremeni v skladu s tem;
- (4) v členu 37(4) o finančnih instrumentih se doda, da lahko finančni instrumenti po potrebi kot začasni ukrep zagotavljajo podporo v obliki obratnih sredstev za MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo;
- (5) v členu 65(10) se doda pododstavek, da se pojasni, da bodo izdatki za operacije za krepitev zmogljivosti za odzivanje na krize upravičeni od 1. februarja 2020;
- (6) v členu 139(7) se doda dodatni pododstavek, da se določi neizterjava zneskov, ki jih je običajno treba poravnati v letu 2020 za operativne programe kohezijske politike za obdobje 2014–2020 v okviru cilja „naložbe za rast in delovna mesta“ ter za programe, ki se financirajo iz ESPR;

se na naslednji način spremeni uredba o ESPR (EU) št. 508/2014:

- (7) člen 35 se spremeni, da se ESPR omogoči prispevanje v vzajemne sklade, ki ribičem zagotavljajo finančno nadomestilo za gospodarske izgube, ki jih povzroči javnozdravstvena kriza, in
- (8) člen 57 se spremeni, da se doda možnost, da ESPR zavaruje prihodek proizvajalcev na področju akvakulture, tako da prispeva k zavarovanju staleža v akvakulturi, s katerim se krijejo gospodarske izgube zaradi javnozdravstvene krize.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

Posvetovanja z zunanjimi zainteresiranimi stranmi ni bilo.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlagana sprememba ne pomeni nobene spremembe letnih zgornjih mej prevzemanja obveznosti in plačil v večletnem finančnem okviru, kar je v skladu s Prilogo I k Uredbi (EU)

št. 1311/2013. Letna razdelitev odobritev za prevzem obveznosti za Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad in Kohezijski sklad ostaja nespremenjena.

Predlog bo pospešil izvajanje programov, zaradi česar bo treba prej izvršiti tudi odobritve plačil.

Komisija bo skrbno spremljala učinek predlagane spremembe na odobritve plačil v letu 2020, pri čemer bo upoštevala tako izvrševanje proračuna kot tudi popravljene napovedi držav članic.

Neizterjani zneski v letu 2020 bodo obračunani ob zaključku programa.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013, Uredbe (EU) št. 1301/2013 in Uredbe (EU) št. 508/2014 glede posebnih ukrepov za mobilizacijo naložb v zdravstvenih sistemih držav članic in v drugih sektorjih njihovih gospodarstev v odziv na izbruh COVID-19

[Naložbena pobuda v odziv na koronavirus]

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 43(2) in členov 177 in 178 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Kriza zaradi izbruha COVID-19 je države članice prizadela na edinstven način. Kriza ovira rast v državah članicah, kar še poslabšuje resne težave s pomanjkanjem likvidnosti zaradi nenadnega in velikega povečanja javnih naložb, ki so potrebne v zdravstvenih sistemih in drugih sektorjih gospodarstev. To je povzročilo izredne razmere, ki jih je treba reševati s posebni ukrepi.
- (2) Ključnega pomena je, da pomanjkanje likvidnosti in javnih sredstev v državah članicah ne ovira naložb v okviru programov, ki jih podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: ESRR), Evropski socialni sklad (v nadaljnjem besedilu: ESS) in Kohezijski sklad (v nadaljnjem besedilu: KS) (v nadaljnjem besedilu skupaj: skladi) ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (v nadaljnjem besedilu: ESPR), ki so potrebne za boj proti izbruhu COVID-19.
- (3) V odziv na posledice krize bi moral ESRR po potrebi kot začasni ukrep podpreti financiranje obratnih sredstev v MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo.
- (4) V odziv na posledice krize bi morale prednostne naložbe v okviru ESRR za krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij zajemati naložbe v proizvode in storitve, potrebne za krepitev zmogljivosti javnih zdravstvenih storitev za odzivanje na krizo.
- (5) Da se zagotovi večja prožnost pri obravnavanju izbruha COVID-19, bi bilo treba državam članicam omogočiti več prožnosti pri izvajanju programov ter določiti poenostavljeni postopek, ki ne bi zahteval odločitve Komisije za spremembe

¹ UL C , , str. .

² UL C , , str. .

operativnih programov. Pojasniti bi bilo treba, katere informacije o takih spremembah bi bilo treba predložiti Komisiji.

- (6) V odziv na posledice krize bi morali finančni instrumenti, ki se financirajo iz skladov po potrebi kot začasni ukrep zagotoviti podporo v obliki obratnih sredstev za MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo.
- (7) Da se zagotovi takojšen odziv na posledice krize, bi morali biti izdatki za operacije za krepitev zmogljivosti za odzivanje na krize upravičeni od 1. februarja 2020.
- (8) Da se zagotovi, da bodo imele države članice dovolj finančnih sredstev za takojšnje izvajanje potrebnih naložb, je primerno, da Komisija ne izda nalogov za izterjavo za zneske, ki se lahko izterjajo od držav članic za letne računovodske izkaze, predložene v letu 2020. Države članice bi morale neizterjane zneske uporabiti za pospešitev naložb, ki so povezane s krizo zaradi izbruha COVID-19 in so upravičene na podlagi Uredbe (EU) št. 1303/2013³ in pravil za posamezne sklade.
- (9) V odziv na posledice krize bi moral ESPR podpreti vzajemne sklade in zavarovanje staležev, da se zavaruje prihodek ribičev in gojiteljev vodnih organizmov, ki jih je prizadela javnozdravstvena kriza.
- (10) Neizterjane zneske v letu 2020 bi bilo treba obračunati ali pa bi morali biti predmet nalogov za izterjavo ob zaključku programov.
- (11) Glede na nujnost potrebne podpore bi morala ta uredba začeti veljati čim prej.
- (12) Uredbi (EU) št. 1301/2013,⁴ (EU) št. 1303/2013 in Uredbo (EU) št. 508/2014⁵ bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (EU) št. 1301/2013

Uredba (EU) št. 1301/2013 se spremeni:

- (1) v členu 3(1) se doda naslednji pododstavek:
„Poleg tega lahko ESRR po potrebi kot začasni ukrep podpre financiranje obratnih sredstev v MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo.“;
- (2) člen 5(1)(b) se nadomesti z naslednjim:

³ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

⁴ Uredba (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in o posebnih določbah glede cilja „naložbe za rast in delovna mesta“ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 289).

⁵ Uredba (EU) št. 508/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo in razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2328/2003, (ES) št. 861/2006, (ES) št. 1198/2006 in (ES) št. 791/2007 in Uredbe (EU) št. 1255/2011 Evropskega parlamenta in Sveta.

„(b) spodbujanjem naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanjem povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanjem naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, aplikacij javnih storitev, spodbujanjem povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranjem tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje, zlasti na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanja tehnologij za splošno rabo, ter spodbujanjem naložb, ki so potrebne za okrepitev zmogljivosti zdravstvenih storitev za odzivanje na krize;“.

Člen 2

Spremembe Uredbe (EU) št. 1303/2013

Uredba (EU) št. 1303/2013 se spremeni:

(1) V členu 30 se doda naslednji odstavek 5:

„5. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 lahko država članica za programe, ki jih podpirajo ESRR, Kohezijski sklad in ESS, v programskem obdobju prerazporedi znesek v višini do 8 % dodelitve od 1. februarja 2020 za prednostno nalogo in največ 4 % proračuna programa na drugo prednostno nalogo istega sklada, ki podpira isti program.

Take prerazporeditve ne vplivajo na prejšnja leta. Ne štejejo se za bistvene in ne zahtevajo odločitve Komisije o spremembi programa. Vendar morajo izpolnjevati vse regulativne zahteve ter jih mora vnaprej odobriti odbor za spremljanje. Država članica Komisiji pošlje revidirane finančne preglednice.“;

(2) v členu 37(4) se doda naslednji pododstavek:

„Finančni instrumenti lahko po potrebi kot začasni ukrep zagotavljajo podporo v obliki obratnih sredstev za MSP za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo.“;

(3) v členu 65(10) se doda naslednji pododstavek:

„Z odstopanjem od odstavka 9 so izdatki za operacije za spodbujanje zmogljivosti za odzivanje na krize v okviru izbruha COVID-19 upravičeni od 1. februarja 2020.“;

(4) člen 96(10) se nadomesti z naslednjim:

„10. Komisija brez poseganja v člen 30(5) z izvedbenimi akti sprejme odločitve, s katero odobri vse elemente operativnega programa, vključno z njegovimi morebitnimi bodočimi spremembami, ki sodijo v ta člen, razen tistih, ki sodijo v točke (b)(vi), (c)(v) in (e) prvega pododstavka odstavka 2, odstavka 4 in 5, točki (a) in (c) odstavka 6 in odstavek 7, ki ostajajo v pristojnosti držav članic.“;

(5) v členu 139(7) se dodajo naslednji pododstavki:

„Z odstopanjem od prvega pododstavka Komisija ne izda naloga za izterjavo državi članici za izterljive zneske za računovodske izkaze, predložene v letu 2020. Neizterjani zneski se uporabijo za pospešitev naložb, ki so povezane z izbruhom COVID-19 in so upravičene na podlagi te uredbe in pravil za posamezne sklade.

Neizterjani zneski se obračunajo ali izterjajo ob zaključku programov.“

Člen 3

Spremembe Uredbe (EU) št. 508/2014

Uredba (EU) št. 508/2014 se spremeni:

(1) v členu 35 se odstavki 1, 5, 6 in 8 nadomestijo z naslednjim:

„1. ESPR lahko prispeva v vzajemne sklade, ki plačajo finančna nadomestila ribičem za gospodarske izgube, ki jih povzročijo javnozdravstvena kriza, slabe vremenske razmere ali okoljske nesreče ali stroški reševanja ribičev ali ribiških plovil v primeru nesreč na morju med izvajanjem ribiških dejavnosti.“

...

„5. Države članice določijo pravila za ustanovitev in upravljanje vzajemnih skladov, zlasti za odobritev izplačil nadomestil ribičem in njihove upravičenosti v primeru javnozdravstvene krize, slabih vremenskih razmer, okoljskih nesreč ali nesreč na morju iz odstavka 1, ter za upravljanje in spremljanje skladnosti s temi pravili. Države članice zagotovijo, da so v ureditvi o skladih določene kazni v primeru malomarnosti ribiča.“

„6. Pristojni organ zadevne države članice mora kot take uradno priznati javnozdravstvene krize, slabe vremenske razmere, okoljske nesreče ali nesreče na morju iz odstavka 1, da so se zgodile.“

...

„8. Prispevki iz odstavka 1 se odobrijo le za kritje škode, nastale zaradi javnozdravstvenih kriz, slabih vremenskih razmer, okoljskih nesreč ali nesreč na morju, ki znaša več kot 30 % letnega prometa zadevnega podjetja, izračunanega na podlagi povprečnega prometa tega podjetja v preteklih treh koledarskih letih.“;

(2) v členu 57(1) se doda naslednja točka (e):

„(e) javnozdravstvene krize.“

Člen 4

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik